

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-72/24-48/2
EPA 453 XXVIII
Podgorica, 24. jun 2025. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 20. sjednice, održane 07. maja 2025. godine podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O ZAŠTITI OD DISKRIMINACIJE SA STANOVIŠTA DJELOVANJA INSTITUCIJE ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE ZA PERIOD 1. JANUAR- 31. JUL 2024. GODINE

Odbor za ljudska prava i slobode na 20. sjednici, održanoj 07. maja 2025. godine, kao nadležni odbor, razmotrio je Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1. januar-31. jul 2024. godine.

Nakon uvodnih napomena predstavnice predlagača i rasprave, Odbor je jednoglasno (sa sedam glasova "za") podržao Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1. januar- 31. jul 2024. godine i odlučio da predloži Skupštini da, saglasno članu 162 stav 2 Poslovnika Skupštine, donese sledeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1. januar- 31. jul 2024. godine.
2. Skupština Crne Gore konstatuje da Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1. januar- 31. jul 2024. godine, sadrži statističke podatke o predmetima u postupku pred Zaštitnikom, podatke iz pravosudne i upravne nadležnosti, aktivnosti na promociji ljudskih prava i jačanju kadrovskih kapaciteta Sektora za zaštitu od diskriminacije, ranjivih grupa i rodne ravnopravnosti, ključna zapažanja o stanju ljudskih prava i sloboda ranjivih društvenih grupa i zaključne ocjene i planove za naredni period, što poslanicima i ukupnoj javnosti omogućava da se upoznaju sa stanjem u oblasti zaštite od diskriminacije.
Izvještaj sadrži podatke o aktivnostima Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore realizovanim u okviru preventivne, promotivne, proaktivne i edukativne funkcije, u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije.

3. Skupština zaključuje da je u izvještajnom periodu Zaštitnik imao u radu 178 predmeta za zaštitu od diskriminacije, što je neznatno više u odnosu na isti period u 2023. godini kada je u radu bilo 170 predmeta.
Skupština je upoznata da je najveći broj pritužbi podnešen u oblasti rada i zapošljavanja (70), što prati trend iz prethodnih godina kada je u ovoj oblasti registrovan najveći broj pritužbi zbog diskriminacije.
Takođe, Skupština je upoznata da je u navedenom izvještajnom periodu u 51 predmetu utvrđena diskriminacija ili povreda drugog prava i dato je 99 preporuka različitim subjektima.
4. Kada je u pitanju princip jednakosti i zabrana diskriminacije, Skupština je upoznata da se i dalje uočava kontinuirani nedostatak podataka radi vođenja adekvatne i sveobuhvatne statistike i utvrđivanja stanja u ovoj oblasti. Stoga je neophodno da svi organi, koji su dužni da vode evidenciju o slučajevima prijavljene diskriminacije, konkretizuju osnov diskriminacije, odnosno lično svojstvo potencijalnih žrtava diskriminacije, uključujući uvredljiv govor, govor mržnje i druge delikte sa elementima diskriminacije.
5. Skupština pozdravlja postupanje Zaštitnika po sopstvenoj inicijativi radi ispitivanja da li je u javnim istupima i komentarima na društvenim mrežama i portalima sadržan govor mržnje, odnosno da li je zloupotrijebljeno pravo na slobodu izražavanja iz člana 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kršenjem prava drugih u smislu člana 17 Konvencije kojim je zabranjena zloupotreba prava.
S obzirom na to da je govor mržnje prisutan, posebno u onlajn prostoru, Skupština zaključuje da je potrebno pravovremeno i adekvatno reagovanje, kroz mehanizme samoregulacije, ali i postupke utvrđivanja krivično - pravne i prekršajno - pravne odgovornosti.
6. Skupština konstatuje da Romi i Egipćani uglavnom žive u nepovoljnim socijalnim uslovima, segregiranim, prenatrpanim i neuslovnim naseljima, sa ograničenim izvorima prihoda, što doprinosi njihovoj socijalnoj isključenosti. Takođe, još uvijek nijesu stvorene zakonodavne i druge pretpostavke za političku participaciju Roma i Egipćana i njihovo neposredno učešće u procesu kreiranja javnih politika i donošenja odluka, zbog čega je potrebno nastaviti sa aktivnostima svih nadležnih organa u cilju unapređenja njihovog položaja u svim oblastima.
7. Skupština ocjenjuje da su osobe sa invaliditetom izložene diskriminaciji, uključujući višestruku i intersekcijsku, u svim segmentima života, a pogrešni pristupi invaliditetu urušavaju koncept ljudskih prava, samostalnost i dostojanstvo osoba sa invaliditetom.
Skupština zaključuje da je neophodno okončati proces na usvajanju zakona o jedinstvenom tijelu za vještačenje invaliditeta, koji će biti osnova za reformu sistema kako bi se ostvario pravedniji i lakši pristup pravima i omogućio prelazak sa medicinskog na model zasnovan na ljudskim pravima, kao i početi proces na donošenju zakona kojim će se urediti reprezentativnost organizacija osoba sa invaliditetom.
8. Skupština zaključuje da se na rodno zasnovano nasilje, uključujući seksualno nasilje nad ženama, mora reagovati djelotvornim procesuiranjem i adekvatnim kažnjavanjem počinitelaca, te inkriminisanjem femicida. Takođe, radi dostizanja rodne ravnopravnosti neophodno je obezbijediti uslove za jednaku i inkluzivnu zastupljenost žena u političkom i javnom životu.

9. S obzirom da se društveno ranjive grupe, među kojima su lica sa invaliditetom, Romi, pripadnici LGBTIQ populacije, starije osobe i lica u stanju socijalne potrebe u kontinuitetu suočavaju sa nejednakošću i problemima u ostvarivanju prava, Skupština smatra da su i dalje neophodne koordinirane aktivnosti nadležnih organa u doslednoj implementaciji zakonodavstva kako bi se zajedničkim i sinhronizovanim djelovanjem doprinijelo unapređenju njihovog položaja.
10. Skupština Crne Gore će Zaključak dostaviti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvu evropskih poslova, Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori i Sistemu Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori.

Za izjaviteljku Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Jelenka Andrić, članica Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović

